

LO TEATRO CATALÀ

PERIÒDICH INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS

DESTINAT PRINCIPALMENT À FOMENTAR LO PROGRÉS É INTERESSOS DE 'L TEATRO DE CATALUNYA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barce'ona . . . 1'00 ptas. trimestre
Fora 1'50 » »
Artistes d'òpera . . 25'0 » 1' any.
Abonats protectors, una pesseta cada mes
Pago adelantat

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Diputació, 125, 2.^{on}, 3.ra

Sucursal pera cartas y avisos: en
l' Arxiu líric-dramàtic de don
J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na

PREUS DE CADA NÚMERO

Numero corrent 10 céntims
Id. atressat 15 id.

Los abonats protectors tenen dret a dos exemplars de cada número de Lo Teatro Català, a que's publicuin noves que's covinga mentres no desdigan de l'etmanari, y a obtenir rebaixa en los preus de 'ls anuncis particulars.

Excm. Sr. D. Claudi López y Brú
Marqués de Comillas

En un de 'ls números anteriors nos planyian de 'l estat á que ha arribat nostre teatro regional, Aixó ha mogut á un entussiasta admirador de 'l teatro castellá, á escriure l' article que segueix, dolentse de 'l punt fins á que desgraciadament ha decaygut també 'l teatro que un dia fou gloria de la nació espanyola. Lo publiquem, tant per complaure á l' autor, qu' es amich nostre, com per véurer si fent coneixé 'ls efectes será possible aplicarhi remey, y tota vegada que aquet remey, si per cas, apartaria la afició á 'l género flamench que tant ha perjudicat á la escena catalana.

Diu aixís l' article:

Lo Teatro castellá

Fa trenta anys, quant Arderius comensá á explotar lo género *bufo*, que tan bons resultats positius li doná, 'ls amants de la escena castellana exclamaren ab verdader dolor:

¡Lo teatro agonitza!

Aquesta exclamació ha vingut repetintse un dia y altre; porque en la conciencia de tots está com grabada aquesta profecía, que ha passat en lo present á ser vritat sens contra.

Inútils han sigut los esforços fets per alguns autors dramátichs de verdadera inspiració y recta conciencia: las obras *bufas* y algunas a que podría aplicarse 'ls lo nom de ridículas, han sofocat las may prouestimadas obras de l' immortal Ayala, de 'l castís Serra, de Bretón de los Herreros, de 'l sublime García Gutierrez, de 'l sabi autor de *Un drama nuevo*, Tamayo y Baus, de 'l lirich Zapata y de tants altres, que ab tan bona voluntat com ardor consagraren los seus talents y sa rica inspiració á aixecar de la seva postració lo teatro espanyol ó castellá. Inútils foren sos esforços: l' estragat gust francés esborraba, ó millor dit, extenia sobre las glorias de nostre teatro un crespó de dol, en recompensa sens dupte de que á nostres illustres dramaturgs de 'l sigle XVI debia Molière sa gloria y la seva vida 'l teatro francés.

Alguns ab sobrada ignocencia y altres ab fingida ignorancia, vejeren á 'l principi un nou renaixement fill d' una convulsió violentíssima, quant D. Joseph Echegaray inaugurá *el gusto* que tantas qüestions promogué entre 'ls amants de las lletras y de 'l teatro; pero altres mes coneixedors de 'ls resultats que 'l nou ensaig havia de produhir, profetisaren lo que está ja avuy passant.

Sellés ab sa obra *Las esculturas de carne* caigué de plé en l' abim, que no va amagar-se á 'ls ulls de 'ls acostumats á veure hidelluny, y, tant de bó, (pensárem en aquell temps,) no servesca aquesta obra com un ensaig pera portar lo drama pe 'l camí que ha seguit la sarsuela en tan pochs anys!

Fa ja temps que 'l mal pás está donat, puig que 'l gust de 'l públich está per complert estragat: l' exhuberancia d' hermosuras de nostre teatro cansa á 'l espectador: lo públich dorm com á ca 'l sogre, salvo en pocas ocasions, sentint á nostres bons actors, y mes s' estima riure ab extravagancias y pallassadas, escoltant una música lleugera y agradable, ab tal sia aplicada á un llibret qual lletra fassi surtir los colors de la ver-

gonya á 'ls bustos y retratos de 'ls millors autors que en la generalitat de 'ls teatros adornan las embocaduras de 'l escenari.

Per altra part: ¿quinas són las recompensas qu' obtenen los autors dramátichs?... Cap que pugui alentarlos. Gastar sis ó vuyt mesos estudiant, perfeccionant y escribint una obra, per á 'l fi ser representada una ó duas nits, donantlos com á recompensa *excessiva*, alguns aplausos y... encara aquestos no segurs per' ells, sino pe 'ls actors que han fet lo sacrifici de posarla en escena, mentres que un traductor *ramplon*, important aquí qualsevol cosa estrangera, plena de *gracias* indecorosas, s' atipa de guanyar diners, á costa de 'l pudor ofés y de la moral ultratjada.

¡Lo teatro castellá ha mort!!

Es inútil que 'ls homes de millor voluntat s' esforsin en ressucitarlo; avuy encar, á costa de molts afanys, poden sostenirse los actors que valen; encara sentim de tant en tant versos castellans y correcta prosa, degut á 'l entusiasme d' autors que guanyan lo pá dedicantse á altres oficis; pero dintre pochs anys ni será possible que hi hagi autors, ni 's trobará un sol home que dediqui sos esforços generosos á donar vida á lo que se arrosgará en lo fang de la mes repugnant demoralisació. Las obras de nostres grans poetas y prosistas se trobarán en los prestatjes de las llibrerías de 'ls homes estudiosos: lo poble ni 's recordará que jamay hagin existit.

Recordo ab verdadera tristor alguns párrafos publicats per *El Diluvio*, edició corresponent á 'l matí de 'l 21 de 'l passat Setembre, en un article que tenia per titol *El porvenir teatral*. Las ideas d' aquell articulista són exactas á las de 'ls homes serios y de conciencia, que veuen la propera desaparició de 'l teatro castellá. ¡Llástima que no hagi seguit tan lloable campanya! ¡Llástima que la premsa formal y seria no dediqui sos esforços per' escombrar de una vegada tanta y tanta obra insulsa com avuy domina en lo teatro!

Acabo dihent com ell deya: *Lo porvenir de 'l teatro es pavorós.*

¡Plegui á Dèu que aquesta trista profecía no 's confirmi may! Estariam de enhorabona; sería senyal de que hauria mort lo género que avuy priva y que es lo butxí de la espanyola escena.

TIMOTEU SUSANY

Discordancias

II

Discordem per complert ab lo Sr. A. Vives respecte á 'l modo d' apreciar nostre artístich estat musical religiós. Y la discordancia no es petita: ho es de fondo y forma. D' aquesta ja havem dit lo que tè que ésser y fer lo músich religiós. Passarem, donchs, en aquest segon y últim article, á ocuparnos de frente de 'l fondo de la qüestió; aixó es: si no se sent en las iglesias música religiosa ¿qui 'n té la culpa?

En primer terme la Autoritat eclesiàstica y en segon lloch las Comunitats y las Obras de las parroquias.

Lo Sr. Bisbe (perdó demanem per la cita; pro 'ns hi obliga la veritat de 'l fet) té que sapiguer qui són aquets bons senyors que sens altre mérit que tenir bonas y caritativas personas de molta influencia, están avuy ocupant las millors places d' organista y mestre de capella, sens haver sufert, no unas oposicions, sino ni 'l més petit examen de música profana y religiosa y d' orga. Té obligació l' ilustre Prelat d' aquesta diócesis, de no fixarse en lo que dir poden certs periódichs de 'l talent, de la maestría, de 'l saber d' alguns individuos que de tot tenen menys suficiencia é idoneitat artística per ésser organistas y mestres de capella. Tot lo més que poden ser es tocadors d' orga y ajudants de mestre d' estudi.

Podríam citar noms en demostració de nostre asert.

Y aixó ho podem fer porque dissentim en la manera d' obrar de nostre company. Ell diu ha fet lo propósit de no entrar en cap iglesia en que s' hi toqui música; nosaltres á 'l revés. A l' iglesia que hi sentim música, sigui de la que 's vulgui, ja hi som á dintre. Aixís sabem quina 's toca, qui la dirigeix y cóm s' interpreta. ¡Si n' hem sentit de renechs y faltas de bona educació! Hem sentit missa tocada en una iglesia de primera categoria, que son autor no era aquell que com á tal firmaba la partitura. Hem sentit en una iglesia (si convé direm lo nom y 'ls de 'ls dos que l' orga tocaban) y en l' Ofertori, lo quadro segon de 'l quart acte de *Faust*, fent l' orga gran ab lo clarí clá lo cant de *Mefistófeles*, y á la cadireta l' acompanyament ab un nazart quinzena. Hem sentit en la iglesia (esgarrafis, Sr. Vives) tocar en l' orga lo vals de *Chateau Margaux*. ¿De qui es culpa aixó? D' aquell que sens mirar no més que las recomendacions, coloca á individuos que no reuneixan mérit pèra serho.

Tenen la culpa, en segon terme, las Comunitats y las Obras. Unas y otras se fan l' indiferent sempre que de música 's tracta, creyent potser que res hi fá ni res hi porta en la forma externa de 'l cult.

¡Si n' hem sentit de sacrilegis artístichs pronunciats per personas que dada sa educació inherent á 'l càrrech que dintre l' iglesia desempenyan, tindrian de donar probas, no sols d' algún principi musical religiós, sino d' estar dotadas de gust exquisit! Donchs no es aixís. A aquets capellans no se 'ls parli d' altra cosa que d' atxas, cadiras, cerillas, domassos, etc., etc. En aixó se defensan de valent. Pero quant l' interessat los parla de música, sa contestació es ó sól ser: «¡Cá! ab un fagot y quatre veus n' hi ha prou. No fassin més gasto.» Per acabar. Qui aquestas ratllas escriu ha sentit á un procurador de funerals que la célebre y en tots conceptes bellíssima missa de Gounod á Sta. Cecilia li feya mal de cap. Li agradan més las que hi ha aquella inundació de tercerolas de flautas y clarinets; d' aquellas que lo *kyrie* 's canta en temps de waltz, faltanthi tan sols las castanyolas per completá 'l quadro. D' aquestas lo firmant n' ha sentit á dotzenas: pót citar noms.

Si 'l Sr. Vives fós organista estem segurs no haguera flagelat l' espasa de 'l despit contra 'ls pobres organistas, culpantlos d' ésser ells los que

privan de que 's toqui en las iglesias música religiosa, porque s' haguera recordat de las moltíssimas vegadas que 'l soxantre ó 'l mestre de 'l cor l' ha avisat porque los versos fóssin curts.

Per la práctica sabem són veritat aquest casos. Y quant se parteix d' un principi tan estret com lo citat, ¿eréu 'l Sr. Vives, pót créurer algú, que sens cambiar en absolut la manera de ser de moltas comunitats podrá sentirse música religiosa?

No. Ho neguem.

Per altra part, aixó no vól dir que tota la culpa la tinguin los que tant com poden escatiman la música dintre la iglesia, no donant protecció á 'l mestre ó á 'l organista, no. No es aquesta nostra intenció, com tampoch resultaría veritat.

La culpa la té aquell que proposa pèra ocupar la plassa d' organista á qui no ha demostrat tenir ni poch ni molt dots per 'serne, y també aquell que 'l nombra sens mirar altra cosa que las recomendacions.

¿Nos ha entés lo Sr. Vives?

Un altre día, si á Dèu plau, completarem nostre plan, exposant los medis que creyem indispensables per obtindre nostre ideal; aixó es, la composició y execució de música religiosa.

A. DE LA FLORIDA.

Estrenos catalans

Novedats.—*Lo marquès de Carquinyoli*, comedia en un acte, arreglo de D. C. Gumá.

A benefici d' aquest aplaudit autor va donarse en Novedats una funció de broma, en la que hi figuraba la primera representació de l' obra que porta 'l títol de l' epígrafe.

Es un jugueta, sino original en l' assumpto, original en la manera d' acomodarlo á nostra escena: l' objecte es satirisar la ridiculés de certa gent d' origen obscur, infatuats ab la ostentació de títols de noblesa.

Lo matrimoni de *terrissa* (diguemho aixís) es presentat pe 'l Sr. Gumá per medi de dos tipos ben trobats que l' acreditan d' observador y de escriptor de bona sombra, puig en tot quan diuen si véu gracia en gran.

A mes, en la obra hi ha moltas escenas cómicas y magnífichs detalls, que van agradar á la concurrencia, y que molts d' ells agradarán sempre que 's representi *Lo marquès de Carquinyoli*; majorment si són interpretadas unas y otras per artistas com la Srta. Galcerán, Sra. Morera y Srs. Oliva, Esteve, Montero y Daroqui, que van estrenarla ab éxit satisfactori.—V.

Secció de 'l graciós

Entre periodistas:

—Acabo de véurer l' article qu' has publicat aquest dematí; l' he llegit quatre vegadas.

—Home, moltas gracias. ¡Y qu' ets adulator!

—Jo 't diré. L' he llegit quatre vegadas... porque no l' entenia.

- Séu, Antonet, y escriu.
 —¿Qué?...
 —Una carta á Santa Coloma.
 —¿Vól dir que li contestará?

Dos mestres d' estudi, revelantse mútuament las sevas miserias:

—A mí lo que mes m' irrita—diu l' un—es que ja estich *tip* de tant *dejunar*.

Y respón l' altre:

—Home, jo encara 'n tindria una satisfacció, que pogués *atiparme dejunant*.

POLEMICA

LA VERITAT SOBRE 'L RENAXIMENT de la llengua catalana

Francament agraesch al senyor director de aquest periódich la atenció de que fuy objecte al publicar mon anterior article; si bé que, tot volent honrarme posant ma insuficiencia al costat de la il·lustració de *L' Avenç*, s' hi exposen al peu del meu escrit algunes consideracions no exactes del tot, com ho es la «de que los resultats dels nostres estudis donen diferent solució; e fins oposada, en certs casos.» En vá he esperat fins ara alguna contestació oportuna e rasonada contra lo que yo demostrava, quant en lo nombre 112 d' aquest periódich s' hi veu encara confirmat lo mateix errat comentari ab motiu de respondre a certa alusió de *L' Avenç*, no al meu escrit (senyal de que no vol, o no pot contradir-lo) sinó a la consideració ingerida al capdevall de aquell (prova del mal efecte que li feu alguna *sortida* extemporània allí estampada.) Desitjaria donchs merèixer novament de la benevolença d' aquest periódich que tingués a bé insertar lo següent com a esmena, o aclaració, de la mala inteligencia que aquella nota podria suggerir a qualsevol.

Perque, no es cert que la majoria de les innovacions justament plantejades per *L' Avenç* no s' avinguen ab les meues anteriors e posteriors observacions, e no donguen un mateix resultat, per quant s' inclinen a depurar, a clarificar e a donar al nostre idioma lo seu caràcter propi. Donchs començant pel sistema de pronunciació fonética, que no té retob, podent e fins devent escriure sempre *e* davant *m*, *n*, *s*, en final de paraula polissílaba, per més que aquesta *e* tinga lo só de *a* no accentuada, també anam del tot conformes en la supressió del accent quant hi es de sobres, axí com en la colocació del apostrof, que forçosament deu posarse en lo mateix lloch de la vocal suprimida (tal com se veu en totes les llengues hon solen usarlo, a excepció de la nostra), essent aquest un dels capitals defectes hon cauen quasi tots los escriptors catalans de vuy. Tant és axí, que la major part no volent admetre lo sistema de *L' Avenç*, li donen inconscientment la rahó. ¿Quin dupte hi há, que escrivint 'l, 'm, 't, 'n, 's equival a posar *el*, *em*, *et*, *en*, *es*? ¿E per què no han de seguir del tot aquell sistema, quant la rahó natural los hi obliga?

Es veritat que yo, per simplificar (empero molt) la qüestió, e no contradir en res la tradició del millor temps de nostra llengua, he adoptat constantment los articles *lo*, *los* e los pro-

noms *me*, *te*, *se*, *ne*, prescindint en absolut de la vocal sempre que la consonant radical *l*, *ls*, *m*, *t*, *s*, *n* puguen contraures ab la paraula anterior. E axí escriurém tal com sona *nol*, *nols*, *nom*, etc. sens perill de confondre, perque si antigament (essent llanuts) s'entenien, ara *que ningú te llana al clatell*, encara més.

També en l' ús del accent es de observar una gran anomalia o tossuderia, pus havent adoptat totes les llengues, hon es aquell indispensable, lo (') obert per les vocals clares e lo (') tancat, o agut, per les que son fosques, alguns estan afeerrats en usarlo al revers. La mateixa aberració passa ab la *ç* (c trencada), no volent usarla alguns, sens dubte per quels castellans la han desterrada! Es veritat que aquests la han suplert ab la *z*; nosaltres (pobrets e desvalguts!) tant se val, ja escriurem *Fransa*, *francés*, *vèncer*, *vensut*, encara quens motejen de ignorants.

Donchs tant en açó com en desterrar una infinitat de paraules e modismes provinents del castellà, donen sempre idéntich resultat nostres comunes observacions, valdament estiguen en contra la gramática dels malaguanyats Bofarull e Blanch, a la qual se deu en gran part lo *galimaties* gramatical de avuy. Que la dita gramática satisfeu la necessitat de moment, no seré yo qui ho dubte: empero tampoch se pot negar que en lo curs del modern *renaximent* català s' han fet estudis e investigacions que destrueixen e anorrean qualsevol tractat gramatical no tenint per fonament la historia de la llengua o be l' estudi e observació de la estricta veritat, la qual (axí com l' oli) sempre surará.

Per tant, va molt errat lo qui crega que dos sistemes, fins en principi oposats, no puguen realisar un mateix pensament, sempre e quant abdos tinguen per objecte la reproducció exacta de llur propòsit. Axí és com *L' Avenç*, volent respectar les formes dialectals e populars de cada regió, e yo provant de regenerar, de unificar la llengua en quant á la manifestació escrita, ben lluny de divergir en los nostres resultats s' ha de dir que convergim, que anam concordes, que portam unes mateixes aspiracions. Però és que may afegirém una *r* ais verbs acabats en *re*, com *escriure*, *moure*, etc., (errada que encara molts cometen), ni escriurém *pera* (no designant algún *Pere*, ó alguna *pera*), ni posarém *rato*, *grupo*, *centro*, etc. substituïntles per *estona*, *gavell* ó *agregat*, *centre*, procurant re tituirne d' altres com *die*, *propi*, *vertader*, *grevedat*, etc., tot lo qual exigeix lo nostre idioma a pesar e despit de nostres gramátiques, e de tots los académichs de Bones Lletres e dels Mestres en Gay Saber.

Vejam ara, de passada, quins resultats han donat tota una corporació de autoritats tan reconeguda com la dels Jochs Florals. No cal sinó confrontar les primeres produccions de nostres poetes ab tot lo darrerament publicat, per veure que llurs autors, en lloch de donar llum, han donat fum, e que, ab tot els 60 anys del mal anomenat *renaximent*, axí estam com estavem. Donchs lluny d' anar millorant com era d' esperar, encare havem perdut alguna bona tendencia que al principi despuntava en mig del entusiasme llavors crexent; perque no tan solament van mancant dignes e vertaders successors de aquells, sinó quel jovent actual, fent menys preu de les lliçons d' alguns, ha malbaratat una obra

tan lloablement empresa, e no ha volgut rebejarse en les sanitoses fonts hon hauria pogut nodrirse e vigoritzarse, fomentant axí la bona, la única literatura admissible. En contra, no ha faltat un nombrós estol pretenent enlluernarnos ab una munió de versos, o que ho semllen, no fent cabal de les moltes traves e restriccions que la retórica catalana imposa, havent trobat més avinent servir-se de la castellana e profitarse de la llenga corrompuda que parlam ara, per desconèixer totalment la antiga hon tindrien molt que aprendre.

E puix nos pot negar que l' actual mohiment literari ha anat crexent e progagantse (com a mala herba), deuriem no res menys justificar lo nom ab que lo batejaren: altrament no podrà may prosperar ni ferse pas.

Per cert que tinch ara a la vista les darreres crítiques de nostra literatura antiga e moderna, feta la una per un sabi castellà e l' altra per un alemany.

Allís veu la manera com s' iniciá la nostra decadencia ja des del segle XVI, tant quel primer no pot menys de recalcar los versos den Fontanella, clamant en lo XVIII contra los escriptors d' aquell temps qui feyen gala de

*Vocables que Catalunya
ha jurat que nols coneix.*

Lo qual ab major motiu podria aplicarse ara, desmentint la paraula *Renaximent*, mentre que no s' entenga de descompòndrela e dirne *Renai-x e ment*. Perque de no pèndrela en lo sentit literal e recte, caldria mudar tan honrosa expressió per una altra de més apropiada com *Deixonament*, no haventnos encara tret la són de les orelles; e si en efecte par que hi ha hagut *Renai-xensa* o *Revifalla*, vulla Déu que no sia la de la mort.

ALI-BEN NOAB-TUN.

En altre número contestarem aquest article.

Secció de 'l pirotècnich

¡Energía, Sr. Fabra!

Vosté va ser nombrat arcalde de Barcelona.

D' ensá que ho es ha demostrat bonas qualitats, bons desitjos en pró de la ciutat y sobre tot bons fets en algunas de las cosas qu' ha portat á cap.

Aixó li ha valgut l' aplauso de 'ls barcelonins que no han vist en vosté un arcalde de partit.

Sembla que sa conducta digna ha disgustat á 'l caciquisme, y á 'l fusionisme, y á 'l pandillisme.

Sembla que se li han fet indicacions per' apartar lo comportament de vosté de la vía justa y patriótica que segueix.

Sembla que vosté, per no tórceer sa conciencia ni enemistarse ab certs *personatjes*, ha dimitit l' arcaldia.

No es aquet lo camí.

Si dimitint vosté 'ls famolenchs no logressin son desitj reproable, enhorabona.

Pero com precisament lo que buscan es la manera d' escalar la Casa Consistorial, y aixó ho alcanarán si vosté se 'n surt, tenim que tal dimissió es contraproduhent.

Y ademés, no es prou digna.

¿No ha acceptat vosté 'l cárrech per Real ordre?

¿No 'l compleix llealment?

¿No va tardar á desempenyar-lo en vista de que oferiria dificultats?

Donchs, coratje y fora. ¡Energía, Sr. Fabra!

Vosté segueixi son plan, no dimiteixi, y si no 'l volen... que 'l treguin; pero no abandoni 'l lloch d' honor y no desampari 'ls interessos de Barcelona.

Així surtirá ab la seva, ó si ha de anarsen... farà espetech com los castells de fochs.

LO POLVORISTA.

Revista teatral

Romea.—*Nit d' aiga*, juguet bilingüe en un acte, de D. Antón Ferrer y Codina.

Encara que hi ha en aquesta obra dos tipus catalans, no la contem entre 'l número de las de nostre teatro regional, perque l' assumpto es mes propi de la escena castellana, qual idioma parlan altres interlocutors, no faltanthi tampoch aragonesos.

Aquesta barreja de llengües ha servit á 'l autor per' introduhir en lo diálech bona pila de xistes, que fan agradable la representació de *Nit d' aiga*, pessa que per altra part abunda en situacions cómicas, y que no está faltada de ben trobats recursos que acusan la experta má de 'l Sr. Ferrer.

L' obra es llarga, principalment en las primeras escenas.

Van desempenyar-la molt bè la Sra. Parrenyo y discretament las Sras. Guerra y Galí, y 'ls senyors Capdevila, Labastida y Pinós.—V.

Eldorado (CATALUNYA).—Un altre estreno ha tingut lloch en aquest teatro. La obra estrenada 's titula *Las fiestas de Villacañas*.

Argument vell y conegut; escenas gastadas de tan vistas, y xistes, los pochs que hi ha, de difícil classificació.

La música no té rés que valgui rés. Perteneix á 'l género que á un afamat crítich l' entussiasma y 'l califica de *muzárabe*; perteneix á 'l género espanyol—castellà—andalús.

L' execució, bastant bona: l' orquesta, aixís... axís.—VIDAL.

Teatro Zorrilla. (Gracia).—Concorregudas en extrem se veuen las funcions que diariament dona aquest colisseu, y no es estrany, puig que en ellas s' hi posan en escena las sarsueletas que més éxit han tingut en los principals teatros.

Dissapte passat s' hi representá *La recta infalible*, *La mascarita* y *El prior y el Priorato*, obtenint sos intérpretes molts aplausos, particularment la senyoreta Alcázar, que es la *niña mimada*, y 'ls senyors Pruna, Segura y Pardina, (aquest últim, com sempre, exagerat.)

La senyoreta Simó, bastant... malament. Los coros, mitj en plata y mitj en quartos. Lo pianista senyor Rossell, bè. La concurrencia molt satisfeta.... y jo, bastant amohinat, puig tenia una senyora á 'l costat, que entre ella y un gosset que portaba, van marejarme.—R. M.

Repertori de fora

Figueras 11 de Febrer.

Molt senyor meu: Ahir tingué lloch la inauguració de la nova Societat «Sport Figuerense», acte que resultá brillantíssim, tant per lo escullit de 'l programa de 'l concert qu' ab tal motiu se celebrá, com per la numerosa y distingida concurrencia que vá assistirhi, abundant entre aquesta las noyas macas que, com tothom sab, abundan en aquesta vila qu' es un bè de Dèu. Lo concert, en que hi prengué part lo jove professor de piano D. Emili Monturiol y un sexteto dirigit pe 'l aventatjat mestre compositor, director de 'l coro «Erato», D. Joseph Codina, féu de debó las delicias de 'ls concurrents, que premiaren lo talent de 'ls executants ab verdaderas tempestats d'aplausos, obligantlos á repetir bona part de 'ls números.

Contents poden estar los organizadors, puig la vetllada resultá digna de tal societat y á bon segur que tots los assistents guardarán un bon recort d' ella. Per final, en obsequi a 'l *bello sexo* s'improvisá un ball que resultá lluhit en extrem.

Lo local novament inaugurat, per la disposició y decorat, deixa entreveurer la direcció d'una persona esperta.

Estem en plé Carnaval y 'ls *figuerenchs-cas*, sols pensen en los balls que se celebran en lo Teatro, empresos pe 'l *Cassino Menestral*. Los celebrats han resultat bons.—AMADEO.

Arenys de Mar, 13 de Febrer.

Lo Carnaval ha anat aquí un tant desanimat en comparació d' altres anys. Lo únich digne de menció es la cabalgata qu' á favor de 'ls pobres organisá l' Ateneo, la que recaudá una regular quantitat. Produhia molt bon efecte entre 'ls demés carros alegorichs que figuraban en la cabalgata, una carabela de 'l sigle XVI, deguda á la direcció de 'l aficionat pintor escenógrafo don Pere Puig, qui en aquesta ocasió demostrá una vegada més son bon gust artístich.—VENTURA SERENO.

Reus 13 de Febrer.

Pèra 'l próxim dijous está anunciat en lo *Fortuny* lo debut de la companyia infantil de sarsuela que dirigeix lo Sr. Bosch.

L' actual carnaval vá resultant lo millor de quans en aquesta ciutat s' han fet.

Ahir la cabalgata organizada per anar á rébrer á la *imperial magestat*, resultá extraordinariament lluhida, figuranthi un castell, varis carros alegorichs y la tradicional barca.

Obría la marxa 'l *castell* qu' continuament disparaba canonadas; seguía un *carro-saló inglés*, de 'l «Circol velocipedista»; altre, representant lo *Progrés*, de 'l «Centre de Lectura»; un *carro-ardiura*, de varis particulars; tres ginets ab lo penó de Catalunya y vestits ab sobre-pellís imitant las quatre barras, de 'l Associació catalanista»; un preciós carro alegorich de la redacció de *Lo Somatent*: en lo carro anaba colocada una campana que sens' parar tocaba á somatent, ¡y detrás una numerosa comparsa de 'l soma-

tent de la terra. Seguía després un preciós carro *egipci* de «El Olimpo»; detrás la *barca*, tripulada per lo més granat d' aquí, puig entre 'ls mariners hi figuraban los acaudalats negociants en vins senyors Boule y Quer, lo diputat D. Ramón Mayner, y altres distingidíssims per la seva posició social. De la *barca* surtiren com pluja menuda, durant tot lo trajecte, infinitat de capsas de *dulces*, paquets de carmelos y confits de tota mena.

Tancaba la marxa la *carrossa imperial*, per cert de molt bon gust. Las comparsas que escoltaban tots los carros, sigueren numerosas.

Un xiste cassat a 'l vol. Detrás de 'l castell anaban una quarentena de moros... de guardaropía, y un espectador exclamá a 'l veure 'ls:

—D' aquestos moros, en Prim no 'n tindria ni per *matá 'l cuch*.—

A proposit de 'n Prim: Si no hi ha cap entrebanch l' Ajuntament inaugurarà 'l día 26, lo monument aixecat á la memoria de 'l immortal reusenç.

¡Ja será hora!—J. A.

A 'l amich Pere Colomer

Per haverme dedicat la obreta que vares fer, ab tota expontaneitat te donch de cor, de bon grat molts gracias, Colomer.

L' he llegit una vegada: dos y cent la llegiré, perque l' obra molt m' agrada... ¡Es tant ben versificada com tot lo teu, Colomer.

L' aixirit *Espatlla-cossos* qu' aplausos tants te valgué á 'l ser estrenat, de 'ls grossos, un bunyol té en 'ls seus *ossos*... gracias á tú, Colomer.

De 'l comensament á 'l fi, está *al pelo*: molt rebé...; pero 'l bunyol l' has fet, sí, á 'l dedicármela á mí: es la vritat, Colomer.

Puig sabent lo poch valor de 'l meu nom, vas volguerm' fer tal inmerescut honor, t' ho agraheixo de tot cor; molts gracias, Colomer.

AMADEO.

Saló de descans

—En lo certamen humorístich que va celebrar lo Cassino Tarrasench lo dia 12 de 'l corrent, varen obtenir premis los escriptors: don J. Tomasino, (ab la Flor natural), Ribot y Serra, J. Deu Francep (de Reus), Brossa Sangermán, R. Llei, J. Ramón Viladés, J. Roig y Ferrer, J. Ventalló y Vintró, J. Viñas y Pons, (de S. Andreu de Palomar), J. Manel Casademunt; P. Antonell Guardiola y J. Asmarats.

Tingueren accéssits los senyors Brossa y Sangerman, J. Agulló, F. Marull, J. Domingo, C. Ribó, J. Barbany, F. de P. Juanico, J. Asmarats, Ll. Millá, J. Tarré y R., Ramon Viladés, J. Roig Ferré, M. Ribot y Serra, J. Ayné y Rabell, F. Rodriguez, J. Gimferrer (de San Martí de Provencals) y J. Viñas.

Fou proclamada Reyna de la festa una nena de nou anys.

Los senyors de 'l Jurat vestian frach, faixa y barretina; y 'l trono presidencial estava habilitment construhit ab plantas y trofeos... de broma.

Segons notícias, alguns de 'ls premis no foren otorgats tal com se mereixia lo mérit de las composicions.

—Mòlt brillant y en extrem concorregut va resultar lo ball de trajos que doná l' últim divendres 'l important «Centre de classes passivas.»

Entre las numerosas mascaretes que hi assistiren, vegérem á una preciosa valenciana, dos no menos elegants alsacianas, filipinas, napolitanas, manolas, etc.

—Aprofitant la circumstancia de ser Carnaval, no ha faltat algun artista que ha cantat en los principals cafés. En lo de Colón un de 'ls últims vespres vam tenir lo gust de sentir á 'l barítono Orestes Pucci que va cantar l' aria de *Il Barbiere di Siviglia*, demostrant dominar perfectament la popular opera de Rossini. Lo Sr. Pucci va ser aplaudit y á mes varen felicitarlo alguns amichs, que á las insulsas y grosseras sátiras de certas societats humorísticas, preferien xen naturalment música delicada.

Lo Sr. Pucci encara faria bona figura en alguna de las companyias líricas populars que 's forman en nostra capital.

—En lo Cassino Artesá de Gracia, está preparantse pe 'l dia 26 de 'l corrent lo benefici de la simpática y aplaudida dama jove Srta. Maria Casas. Dadas las simpatías que té la beneficiada, es de eepetar un verdader llená. Li augurem de debó, posantse en escena las sarsuelas *Las tentaciones de San Antonio*, *Un Gatito de Madrid* y *El Monaguillo*.

—Dilluns passat va estrenarse en Romea un diálech titulat *Per teléfono*, de D. Joaquim Riera y Bertrán. Per haver arribat tart á 'l teatro, no vejé nostre revistero dit estreno, poguent sols dir de referencia que aquesta nova producció vá fer regular efecte.

—Lo Sr. Riba, actor de dit teatro, anuncia per' dilluns que vè, 'l drama *Otelo* y l' estreno de *La primera á Barcelona*, pessa cómica de don Abelardo Coma.

—Lo *Círculo Literario* d' aquesta ciutat ha obert un concurs ab obció á dos premis consistents en un volum de elegant enquadernació, contenint 25 monólechs representables, y en un paissatge al oli.

Lo primer de dits premis s' adjudicará á 'l monólech festiu y en vers de mes xispa, y 'l segon á 'l monólech trágich millor versificat y mes original, tenint qu' ésser escrit en catalá lo primer: lo segon á elecció de 'l autor.

Poden dirigirse 'ls treballs fins lo dia 15 de Mars vinent, á 'l Sr. Secretari de 'l *Círculo Literario*, Petritxol, 1, primer.

—L' escriptor D. Plácit Segalés Serra, acaba de casarse en Sabadell ab la senyoreta Elvira Sampere y Sanmiquel.

Desitjem á 'ls nuvis tota classe de felicitats.

—Diumenge 26 de 'l actual se farà en la Societat «Cupido» 'l benefici de 'l apuntador senyor Casas, ab la comedia *Lo joch de 'ls disbarats*, dirigida pe 'l Sr. Virgili.

Cavilacions

TRENCA-CLOSCAS

D. LESMES VURBOT

TIANA.

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas, lo títol de una pessa catalana.

XARADA

La primera y tercera, lector, dóna una consonant, mira que tall!
Déu te lliuri de un cop de ma segona;
y si ab carril vas d' aquí á Girona
per forsa passarás per mon total.

LOLITA

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula qu' anantli treyent cada vegada una lletra de 'l darrera, dongui: 1.ª carrer de Barcelona; 2.ª ey-na de manyá; 3.ª part del cos humá y 4, consonant.

MANEL CAMPANYÁ

CONVERSA.

—Rosa, me 'n vaig.
—¿Ahont anirás, Ricardo?
—Me 'n aniré á Gracia.
—¡Oh! Donchs vull venir.
—No vinguis, perquè 't cansarás.
—Bueno; no hi fa re.
—¡Pero, dona! total haig d' anar á casa 'l qu' hem dit tots dos, á darli un recado de part de 'l amo.

CINTET BARRERA CARGOL

Soluciones á las cavilacions de 'l número 113

TRENCA-CLOSCAS

ANGEL RIUS Y VIDAL

MUDANSA

MODISTA MODESTA

GEROGLIFICH

JARDINS DE BARCELONA

Las han endevinat los Srs. Pep Llantía, Pal y Trocas, y Amadeo, que si envían las d' avuy, guanyarán los deu exemplars de 'l felletí.

La setmana entrant contestarém tota la correspondencia.

Casas recomanadas

Botiga de calsat de FRANCISCO GRAU, Plassa de Santa Ana, 23.

Sastrería de teatros de JOAN BARET, Sadurni, 14, 1.^a

Perruqueria de SALVAT, Ronda San Antoni, 22.

Taller de atrés de E. VIDAL, Ronda S. Pau, 48.

Magatzem de pells de J. POUS y C.^a, Princesa, 13.

Arxiu de teatros, (vers y música) de A. GUIX, carrer de Tallers, 27, 2.^a

Taller de fotograbats de J. GIL, Universitat, 64.

ROSSENDO DE MESSEGUER, dentista de la Real Casa, Rambla de Canaletas, 5, 1.^a

PAPELERIA PARISIEN, Archs, 3.

LA EMPERATRIZ, fábrica de cotillas, carrer de Escudillers Blanchs, 3.

Máquinas de fer mitja de NARCIS DOMENECH carrer de la Gran-via, 211.

Casa FALCO, hules, artículos de goma, plumeros, etc., carrer de 'l Call, 2.

Vi Vermouth de E. DURAN, Plassa Universitat, 2.

Xocolateria MALLORQUINA DE 'L CENTRO, Rambla 3, frente a 'l Liceo.

L' ANFORA D' OR, Cucurulla, 5, botiga.

[Susany Hermanos, impresores, Balmes, 7 y 9.—Barcelona

<p>CONSTRUCCIÓ DE TEATROS SERVEY COMPLERT Y BÓ PERA GUARDARROPIAS <i>Per informes y detalls dirigir-se á'l carrer de</i> Estruch, 11, fusteria BARCELONA</p>	<p>PERRUCAS Y POSTISSOS de tota classe pèra TEATROS GRAN SALÓ per' afeitar, rissar y tallar cabells en la PERRUQUERÍA DE Vicens Garcia CONDE DEL ASALTO, 6, PRINCIPAL <i>Casa establerta desde 1840</i></p>	<p>ORQUESTA DE 'LS CATALANS de la que forma part lo notable concer- tista de violi senyor BADÍA DIRIGIDA PER D. ROMUALDO ZUBIELQUI <i>Per' ajustos dirigir-se</i> Sepúlveda 190 Barcelona.</p>
--	---	--

A CASARSE TOCAN

Per 28 duros

un moviliari, un llit de Viena (matrimoni), somnier, una calaixera, 12 cadiras, una taula de nit, una de centre, una de menjador y un mirall.

Además hi ha un gran surtit de tota classe de mobles. Llit de Viena y somnier, 26 pessetas, y de matrimoni, 40 pessetas.

Carrer Nou de la Rambla, 25

FOTOGRAFÍA

DE

A. S. (Xatart)

Carmen, 3, (esquina a la Rambla)

Se retrata por todos los sistemas conocidos.—Fotografías directas tamaño natural.—Gran colección de vistas de gran tamaño.

Ninguna casa puede competir con esta ni en la clase ni en los precios.

Grupos gran tamaño al aire libre.

Se pasa á domicilio

SANTASUSANA

Máquinas pèra cusir.—Máquinas de fer mitja,

Aparatos pèra pendrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller per' adobar tota classe de máquinas. Se ven á plasos y á 'l comptat.

Carme, 33.—Barcelona

L. ARXIU

DE

BONNIN GERMAYS

s' ha trasladat á 'l Passatge de Madoz, número 5, 3.ª, 2.ª en la casa de 'l Basar de 'ls Andalusos.

Despaig á totas horas. Economía y puntualitat en los encàrrechs.

Magatzem de Música, Pianos é Ins'truments
JOAN AYNÉ
Fernando VII, 53.—Barcelona

Arxiu y copisteria

DE

FRANCESCH PÉREZ POL

Roig, 24, entresuelo

FÁBRICA DE CORBATAS

VENTA

al por Mayor y Menor

Calle de Fernando VII n.º 27

Frente la Iglesia de S. Jaime

Barcelona.

LLUNAS ASSOGADAS

PER' MIRALLS

DE

ORTEGA Y BADÍA

DEPÓSIT

de cristalls, baldosas, baldosetas, etc.

TELÉFONO NUM. 1397

Carrer de la COMPTESA DE SOBRADIEL, numero 3
BARCELONA

Á los dueños de teatro Y A LAS EMPRESAS

Hay para vender:

- Una decoración de gruta.
- Una idem de Monte nevada.
- Una idem de Monasterio.
- Una idem de Plaza.
- Una idem de Calle corta.
- Una idem de Sala pobre.
- Un telón de boca.

y algunos otros objetos de maquinaria. Todo nuevo: 6 metros largo por 5 de altura. Se cederá á precios ventajosísimos. Razón

Encarnación, 70, (Gracia) ó Unión, 5, 3.º, 2.ª
BARCELONA